اخبار کوتاه

در مجمع تجاری سازمان اکو مطرح شد
ضرورت توجه کشورهای عضو اکو به تجارت درون گروهی

نایب رئیس اتاق ایران، گفت: سازمان همکاری‌های اقتصادی اکو، از بازار گسترده و پتانسیل‌های فراوان برای هر گونه فعالیت اقتصادی برخوردار است و اعضای این سازمان باید با استفاده از قابلیت‌های موجود، نسبت به تجمیع منابع و گسترش تعاملات فی‌مابین و بسترسازی مناسب در جهت گسترش همکاری‌های اقتصادی، تجاری و مالی درون گروهی اقدام کنند.

به گزارش پیام آشنا، نایب رئیس اتاق ایران در پنجمین مجمع تجاری اتاق‌های بازرگانی عضو اکو در تاشکند، با استناد به آمارهای حوزه تجارت و سرمایه گذاری، گفت: ارقام فعلی هیچ مناسبتی با ابعاد و گستردگی سازمان اکو ندارد.

قدیر قیافه ابراز امیدواری کرد: نتیجه عملی گفت‌وگو و رایزنی‌ها در مجمع اکو، راهگشا و مفید باشد و بتواند زمینه توسعه همکاری‌های اقتصادی، تجاری و سرمایه گذاری در چارچوب این سازمان را به پیش در جهت نیل به مهم‌ترین هدف گروه یعنی تبدیل شدن به یک بلوک اقتصادی مقتدر فراهم آورد.

او ادامه داد: حجم مبادلات تجاری کشورهای عضو اکو با جهان در سال ۲۰۲۲ بالغبر ۱۱۰۰ میلیارد دلار بوده که از این رقم ۸.۷ درصد یعنی حدود ۹۶ میلیارد دلار، سهم تجارت درون منطقه‌ای بوده است.

قیافه اظهار کرد: از نگاه جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی نیز این منطقه در سال ۲۰۲۱ حدود ۲۵ میلیارد دلار یعنی ۱.۵ درصد از کل حجم سرمایه‌گذاری مستقیم ۱۶ تریلیون دلاری جهان را جذب کرده که این رقم نیز با وسعت و استعدادهای این منطقه بزرگ و تأثیر گذار اقتصادی جهان سازگار نیست.

نائب رئیس اتاق ایران تصریح کرد: این آمارها تأیید می‌کند که حجم کنونی تجارت اکو با ابعاد و گستردگی این سازمان همخوانی ندارد. از این رو باید به توسعه همکاری‌ها در قالب‌هایی نظیر تشکیل بازار مشترک اکو، اجرایی شدن موافقت‌نامه تسهیلات ویزایی اکو، تجارت الکترونیک و راه‌اندازی پروژه‌های مشترک، صندوق مشترک پولی برای تهاتر کالا میان کشورهای عضو و همچنین بهره‌گیری از موافقت‌نامه‌های منطقه‌ای توجه خاص شود.

قیافه با تأکید بر اینکه موافقت‌نامه تجاری اکو (اکوتا) می‌تواند در زمره فعالیت‌های اولویت‌دار جهت بهره‌دهی این وضع منظور قرار گیرد، گفت: قطعاً اجرایی شدن این موافقت‌نامه، تبدیل آن به موافقت‌نامه تجارت آزاد بر اساس چشم‌انداز ۲۰۲۵ اکو را نیز هموار خواهد کرد.

او همچنین تسهیل شیوه‌های پرداخت و نقل‌وانتقال بانکی میان اعضا را از مهم‌ترین اقداماتی عنوان کرد که با همکاری اعضا امکان‌پذیر است و در کنار شیوه‌های مرسوب، بهره‌گیری از پلتفرم‌ها نیز می‌تواند این امر را تسهیل کند.

قیافه اظهار کرد: در راستای تحقق توسعه همکاری‌های درون‌سازمانی در زمینه‌های مختلف، برخی زمینه‌های مساعد و کمتر مورد توجه در منطقه اکو برای توسعه همکاری‌های اقتصادی و تجاری مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

به گفته او، گردشگری و به‌ویژه گردشگری سلامت همچنین ترانزیت، کریدورهای ریلی و جاده‌ای، فرآوری نفت، گاز و پتروشیمی به خصوص در سطح بخش خصوصی از جمله مهم‌ترین این موارد است.

بررسی راه‌های ایجاد ثبات در کسب و کارهای خانگی

پرسش از متخصصان هر حوزه کمک زیادی به موفقیت افراد در کسب و کارها می‌کند و برای پیشرفت باید به استقبال آینده رفت.

به گزارش پیام آشنا، سید صدرالدین نجاتی گیلانی، کارشناس کسب و کار درباره پیشرفت کسب‌وکارهای خانگی در برنامه‌های تلویزیونی گفت: هر راهی که قسان بخواهد کاری را شروع کند با مشکلاتی همراه خواهد بود نباید در این شرایط ناامید شد.

وی افزود: تمام شرکت‌های بزرگ در مسیر خود این مشکلات را داشته‌اند، ضرورت دارد در کسب و کار مشاور خوب بود و ایجاد ثبات کرد.

وی ادامه داد: این مساله بسیار مهم است که آمار مشتریان ثابت را داشته باشیم و بررسی کنیم چه خدماتی موجب تأمین رضایت آنها شده است، سپس باید تغییرات شرایطی رصد شده و بررسی کرد این امر اجباری به تغییر سلایق نیز شده است.

این کارشناس حوزه کسب و کار با بیان اینکه تمام مشکلات با تفکرات ساده تغییر می‌کند، اظهار کرد: ما باید بتوانیم با در نظر گرفتن قدرت مالی هزینه‌ها را کاهش داده و در شرایط بحران بهتر فشارها را مدیریت کنیم.

نجاتی گیلانی در ادامه توضیح داد: پرسش از متخصصان هر حوزه کمک زیادی به موفقیت افراد در کسب و کارها می‌کند و برای پیشرفت باید به استقبال آینده رفت.

این کارشناس بازار کار در پایان یادآور شد: مشاوره گرفتن و در نظر داشتن عقاید معتبر و متفاوت برای استمرار فعالیت‌ها ضروری است.

سکه ۲۹ میلیون تومان شد

قیمت هر قطعه سکه بهار آزادی طرح جدید دیروز (شنبه، ۲۰ آبان ۱۴۰۲) در بازار تهران ۲۹ میلیون تومان معامله شد که در مقایسه با روز کاری (پنجشنبه، ۱۸ آبان) ۳۰ هزار تومان کاهش یافت.

به گزارش پیام آشنا، هر قطعه سکه بهار آزادی طرح جدید دیروز بر اساس نرخ اعلامی اتحادیه صنف فروشندگان و سازندگان طلا، جواهر، نقره و سکه تهران، ۲۹ میلیون تومان معامله شد.

سکه بهار آزادی طرح قدیم با ۱۰۰ هزار تومان افزایش قیمت در مقایسه با روز کاری گذشته، ۲۵ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان داد و ستد شد.

دیروز نیم‌سکه ۱۵ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان، ربع سکه ۱۰ میلیون و ۳۵۰ هزار تومان و سکه گرمی نیز با نرخ پنج میلیون و ۷۵۰ هزار تومان معامله شد.

هر گرم طلای ۱۸ عیار دیروز در بازار طلای تهران ۲ میلیون و ۴۳۱ هزار تومان داد و ستد شد.

بهای هر لیتر طلا نیز در روز جاری در بازارهای جهانی یک‌هزار و ۹۴۰ دلار است.

رئیس سازمان برنامه و بودجه خبر داد

ارائه بیمه تکمیلی رایگان برای اقشار ضعیف

رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور گفت: علاوه بر رایگان کردن فرانشیز بیماران در دهک‌های اول تا پنجم، دولت در نظر دارد در برنامه هفتم خدمات دیگری را نیز همچون خدمات بیمه تکمیلی برای حمایت از اقشار ضعیف جامعه و دهک‌های پایین درآمدی در نظر بگیرد.

به گزارش پیام آشنا، داود منظور در چهل و ششمین نشست بررسی برنامه هفتم توسعه اظهار کرد: با حمایت و پشتیبانی نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی، قبلا حکمی مبنی بر رایگان کردن فرانشیز بیماران در دهک‌های اول تا پنجم تصویب شده است و دولت به دنبال این است که خدماتی شبیه به بیمه تکمیلی را نیز در صورت تأمین منابع مورد نیاز به دهک‌های پایین درآمدی ارائه دهد. رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور در ادامه گفت: اگر افرادی که در دهک‌های بالای درآمدی هستند، از خدمات بیمه تکمیلی استفاده می‌کنند و دهک‌های پایین عملا فقط خدمات بیمه پایه را می‌گیرند، منظور سپس با بیان اینکه دولت به دنبال اجرای برنامه حمایتی درمان مازاد بر بسته بیمه پایه در بیمارستان‌ها و مراکز درمانی دولتی برای دهک‌های پایین درآمدی است، افزود: دولت این اجازه را از مجلس می‌گیرد که برای سه دهک پایین درآمدی، خدماتی را شبیه به بیمه تکمیلی فراهم کند و آن‌طلاقه منابع اجرای این طرح هم در طول دوره برنامه تأمین می‌شود.

افضلی مطرح کرد:

ضرورت تخصیص سهمیه آرد متناسب با کارکرد نانوایی ها در البرز

سرپرست معاونت هماهنگی امور اقتصادی استانداری البرز بر تخصیص سهمیه آرد متناسب با نیاز مناطق و نحوه کارکرد نانوایی ها تاکید کرد و خواستار نظارت دقیق و کارشناسانه در این زمینه شد.

به گزارش پیام آشنا، عزیزالله افضلی در نشست کارگروه آرد و نان البرز افزود: رعایت پروتکل های بهداشتی، کیفیت پخت نان، کیفیت آرد و وزن چانه نانوایی‌ها از مهم ترین مباحثی است که بازرسان فرمانداری های سطح استان موظف به نظارت بر آن ها در تمام مناطق برخوردار و کم برخوردار و ارایه گزارش عملکرد هستند. افضلی به برگزاری یک همایش ویژه نانوایی ها در آینده نزدیک در البرز «یادآور شد این همایش با هدف ارتقای سطح کیفی نان و سلامت عموم شهروندان، ۲۸ آبان جاری برگزار می شود و با توجه به اهمیت پرداختن به مبحث نان و اقدامات نانوایی ها تمام مدیران موظف هستند در نشست مرتبط با آن حضور یابند.

در نشست دیروز کارگروه آرد و نان استان البرز ، کارگروه پیشنهادی به منظور جلوگیری از قاچاق آرد، دریافت کد شناسه کالا برای کیسه های آرد با استفاده از زیرساخت های نرم افزاری جهت ممانعت خروج از شبکه آرد مطرح و مقرر شد مطالعات کارشناسی و تخصصی برای بررسی طرح توسط فرمانداری های شهرستان های استان انجام شود.

تازه ترین آمار ثبت درخواست شغلی کارجویان

برابر آخرین آمار بیش از ۸۸ هزار درخواست شغلی فعال از سوی کارجویان و ۱۰ هزار و ۸۰۰ فرصت شغلی از سوی کارفرمایان در سامانه جست وجوی شغل به ثبت رسیده است.

به گزارش پیام آشنا، سامانه جست‌وجوی شغل که با هدف ارتباط بین کارجویان و کارفرمایان، کاهش هزینه‌های جست‌وجوی شغل و ایجاد پویایی در بازار کار آغاز به کار کرده، نیرماه امسال با حضور وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی رونمایی شد.

هدف از راه‌اندازی سامانه جست‌وجوی شغل، هدف کاهش هزینه‌های جست‌وجوی شغل، اتصال سریع کارجو و کارفرما، رضایت خاطر مخاطبان و ایجاد پویایی در بازار کار است.

این سامانه اکنون به درگاهی برای ثبت نیروی کار و فرصت شغلی مورد نیاز تبدیل شده تا هم کارجویان با مراجعه به سامانه و ثبت نام در آن، کار موردنظر خود را پیدا کنند و هم کارفرمایان برای تامین نیروی مورد نیازشان، اطلاعات خود را همراه با درخواست نیروی کار به ثبت برسانند.

در همین راستا سیدحسولت مرتضوی - وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی به تازگی به ویژگی‌های سامانه جست‌وجوی شغل اشاره کرده و گفته است: این سامانه هم فرد جویای کار را شناسایی می‌کند و هم با راه‌اندازی این سامانه نیازمندی کارفرمایان مشخص می‌شود با حذف واسطه‌ها افراد جویای کار می‌توانند به مراکز کاریابی مراجعه کنند و جذب بازار کار شوند.

به گفته وی، از طریق ارائه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای متناسب با نیاز بازار کار قرار در این سامانه شناسایی و به مراکز فنی و حرفه‌ای هدایت می‌شوند تا آموزش‌های مهارتی ایجاد اشتغال پایدار را از ویژگی‌های بازار سامانه برشمرده و می‌گوید: این سامانه یک فرصت مناسب برای کاهش هزینه‌های جست‌وجوی شغل و بهبود عملکرد مراکز کاریابی است و میزان رضایت استفاده کنندگان از خدمات اشتغال را افزایش می‌دهد.

هدف از ایجاد سامانه جست‌وجوی شغل در گام نخست، ایجاد شفافیت اطلاعات بازار کار است که از این طریق فرایند به کارگیری و نیازهای واقعی بازار کار مورد نظارت قرار گیرد. در گام بعد با توجه به اطلاعاتی که از وضعیت بازار کار به دست آمده و جمع آوری می‌شود سیاستگذاری و تصمیم‌گیری لازم در حوزه اشتغال صورت گیرد و وزارت کار بر تمام مراحل جذب و به‌کارگیری، به طور شفاف نظارت کند.

در این سامانه، کاریابی‌ها، کارفرمایان و کارجویان می‌توانند ضمن ایجاد پنل کاربری و ثبت داده‌های لازم از خدمات سامانه در زمینه معرفی فرصت‌های شغلی، شناسایی افراد آماده به کار و تطبیق شغلی بهره‌مند شوند. بر این اساس، شفافیت و پویایی در بازار کار ثبت می‌شود و سیاستگذاری بهتر و بهبود عملکرد بازیگران حوزه بازار کار را به دنبال خواهد داشت.

محمود کریمی بیرانوند - معاون اشتغال وزارت کار در این باره می‌گوید: همه کارجویان، کارفرمایان و کاریابی‌ها که سه بازیگر اصلی بازار کار به شمار می‌روند، می‌توانند درخواست‌های خود را در سامانه ثبت کنند و فرایند به کارگماری افراد از طریق سامانه و کاریابی‌ها توسط وزارت کار به صورت روزانه رصد می‌شود.

به گفته وی با راه‌اندازی این سامانه به صورت متمرکز کارفرماها با مراجعه به آن می‌توانند در سراسر کشور مشاغل مربوط به استان و منطقه خود را از طریق این بستر درج و کارجویان نیز فرصت‌های شغلی که اعلام می‌شود را به صورت برخط ملاحظه کنند و از بین فرصت های شغلی معرفی شده شغل مورد نظر را انتخاب کنند.

ضرورت یک اصلاح؛

انفعال بنیاد مسکن به نابودی زمین‌های کشاورزی دامن می زند

نیاز روزافزون به مسکن و امنیت پایدار غذایی موضوعی نیست که بخواهیم با مقابل یکدیگر قرار دادن آنها یکی را نادیده بگیریم چراکه همان‌قدر که جامعه به مسکن نیاز دارد به مواد غذایی نیز نیازمند است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، نیاز به توسعه افقی شهرها به جهت تأمین زمین مورد نیاز ساختمان‌سازی همواره یکی از چالش‌هایی است که در راستای پاسخ‌گویی مناسب و متناسب دولت‌ها به تقاضای مسکن وهمچنین کنترل قیمت مسکن مطرح است. اما این فرآیند طبیعی و بدیهی جوامع شهری و روستایی وقتی به یک چالش بزرگ‌تر تبدیل می‌شود که در نحوه تدوین سیاست‌گذاری‌های آن تنها به یک بعد از نیاز کشور توجه شده و به نوعی با توسعه یک جانبه، سایر جوانب و حواشی آن نادیده گرفته شود.

هرچند توسعه افقی شهرها و روستاها امری اجتناب‌ناپذیر است ولی به دلیل قرار داشتن بافت شهری و روستایی کشور در اطراف اراضی مرغوب کشاورزی، اجرای این گونه برنامه‌ها دچار حساسیت و چالش‌های بسیاری شده چرا که توجه به امنیت غذایی و حفظ وصیات از اراضی کشاورزی نیز امری واجب، حیاتی و دارای اهمیت است.

آنچه تاکنون در حوزه توسعه افقی شهرهای کشور اتفاق افتاده، حکایت از تخریب و تغییر کاربری دائمی اراضی کشاورزی دارد تا جایی که مرتضی هادی جلیری مقدم، عضو هیأت علمی و مدرس دانشکده شهرسازی دانشگاه تهران در این خصوص می‌گوید: بر اساس تصاویر ماهواره‌ای که در سال ۱۳۸۲ از مساحت شهرها و روستاهای کشور ثبت و ضبط شده است مساحت شهرها و آبادی‌های کشور ۸۴۱ هزار هکتار بود که این عدد در سال ۱۴۰۰ به یک میلیون و ۵۰۰ هزار هکتار رسیده است و این به معنای توسعه ۸۰ درصدی مساحت شهرها و روستاها به واسطه تغییر کاربری اراضی کشاورزی و منابع طبیعی است.

سیاست‌های کنونی و تغییر کاربری ۳۳۰ هزار هکتار اراضی کشاورزی

حجت ورمزیاری، استاد دانشگاه تهران و کارشناس حوزه کشاورزی در این خصوص به مهر گفته بود، در قالب طرح هفتم توسعه و تحت عنوان جهش ملی ساخت مسکن طرحی در مجلس شورای اسلامی در دست بررسی و تصویب است تا ملی ۵ سال ۲ دهم درصد به توسعه افقی شهرها و روستاهای کشور افزوده شود که این مهم نشان از تغییر کاربری و تخریب ۳۳۰ هزار هکتار از اراضی کشاورزی و منابع طبیعی دارد.

وی با اشاره به اصل ۵۰ قانون اساسی عنوان کرد که با نگاهی به وضعیت کنونی اراضی کشاورزی و نحوه بهره‌برداری از آن و در شرایطی که اراضی کشاورزی در ایران دائما در حال خرد شدن هستند تصویب و اجرای چنین طرح‌هایی تهدید جدی برای امنیت غذایی کشور محسوب می‌شود. در اصل ۵۰ قانون اساسی آمده است که باید با اتکا به تولید محصولات داخلی زمینه تحقق امنیت غذایی به‌وجود آید. بنابراین اجرای چنین طرح‌هایی خلاف سیاست‌های کلان و قوانین موجود است. اگر بخواهیم استقلال و خودکفایی کشور در آینده را تضمین کنیم از هم‌اکنون باید با ایجاد فضایی به دنبال تأمین امنیت پایدار غذایی بوده و زمینه حفظ و حراست از اراضی کشاورزی را ایجاد کنیم. شرایط کنونی جهان به سمت و سویی می‌رود که هر کشوری که توانایی و قدرت بیشتری در حفظ امنیت غذایی خود داشته باشد از قدرت بیشتری نیز برخوردار است. در چنین شرایطی اجرای برنامه‌هایی که با تأمین امنیت پایدار غذایی در تقابل و تضاد بوده و هیچ توجیهی ندارد.

وی سیاست‌های کنونی در حوزه توسعه افقی شهرها را تهدیدی برای امنیت غذایی کشور دانسته و عنوان کرد مفاد قانون هفتم توسعه باید به سمت نگاه ویژه به امنیت پایدار غذایی تغییر جهت دهد. امنیت غذایی کشور به واسطه حفظ و صیانت از اراضی کشاورزی محقق می‌شود؛ این در حالی است که قوانین جهش تولید مسکن به دولت اجازه می‌دهد تا در راستای توسعه افقی شهرها و روستاها، اراضی کشاورزی درجه ۳ و ۴ را مورد تخریب و تغییر کاربری قرار دهد؛ تا جایی که حتی اراضی کشاورزی درجه یک نیز از این تهدید دور نمانده‌اند. با این حال قابل توجه است که بدانیم ۸۰ درصد اراضی کشاورزی در ایران درجه ۳ و ۴ بوده که اتفاقا نقش بسیار مهمی در تأمین امنیت غذایی ایفا می‌کنند.

ورمزیاری ادامه می‌دهد در تبصره دوم قانون جهش تولید مسکن اراضی درجه ۱ و ۲ را از الحاق به بافت شهرها و روستاها ممنوع کرده است ولی همین ممنوعیت هم صرفاً برای اراضی در دست دولت است و اراضی کشاورزی درجه یک که در دست اشخاص حقیقی قرار دارند را شامل نمی‌شود و این اراضی نیز در معرض تهدید نابودی قرار دارند.

معضل پدیده الحاقات ستاره‌دار در توسعه افقی شهرها و روستاها

در همین راستا سید طه حسین مدنی، رئیس اندیشکده حکمرانی هوشمند اظهار کرد: بر اساس ماده یک از قانون جهش تولید مسکن، طرح نهضت ملی مسکن و برنامه هفتم توسعه مقرر شده تا سالانه حداقل یک میلیون واحد مسکن ساخته شود که این برنامه به افزایش ۲۰ درصدی شهرها و روستاهای کشور می‌انجامد.

وی ادامه داد: قطعاً برای تأمین زیربنای مناسب به جهت ایجاد واحد مورد نیاز کشور، توسعه افقی شهرها سناریوی بهتری به نسبت توسعه عمودی و بلندمرتبه سازی خواهد بود. در توسعه افقی شهرها و روستاها تأمین زمین و مناسبات آن نقش و جایگاه بسیار حساسی دارد چرا که توسعه افقی شهرها و روستاها در مواجه با الحاق اراضی ملی، منابع طبیعی و اراضی کشاورزی حاشیه بافت به بافت شهری و روستایی است.

مدنی افزود: بحث الحاق قبل از مساله طرح نهضت ملی مسکن هم مطرح بود و در دوگانه طرح‌های هادی از یک سو و از سوی دیگر الحاقات جدید یا همان ستاره‌دارها صورت می‌پذیرفت. مساله الحاقات به بافت روستا خود از گذشته با چالش‌هایی همچون عدم وجود آئین‌نامه اجرایی از سوی مسؤول اصلی آنکه همان بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است مواجه بوده است و این مساله در طرح نهضت ملی مسکن تشدید شده است. متأسفانه پیش از این با سکوت قانون در این رابطه شاهد بی‌انضباطی محسوسی در بحث الحاقات، مخصوصاً به بافت روستا و تلف شدن اراضی کشاورزی مرغوب بودیم. حل به جای آن که از دولت و مجلس برای تدقیق در امر الحاقات سابق مطالبه‌گری شود؛ باید از آنها بخواهیم تلف شدن اراضی کشاورزی را قانونی نکنند. این موضوع در شرایط امنیت غذایی فعلی کشور و افق ۱۰ ساله پیش رو یک اتفاق شوم خواهد بود. در صورتی که دولت و مجلس از این بی‌دقتی فعلی منصرف نشده و آن را به نفع حفظ کاربری اراضی کشاورزی از هر درجه‌ای تغییر ندهند؛ هیچ بعید نیست در ۱۰ سال آینده برای تأمین گندم و اولویت‌های غذایی زندگی مردم دچار نگرانی و محدودیت‌های جدی باشیم. در تدوین برنامه‌های توسعه محور باید به تمام ابعاد و نیازهای کشور توجه داشت و پرداخت یک‌وجهی به موضوعات نمی‌تواند توسعه همه‌جانبه‌ای را برای جامعه به دنبال داشته باشد.

رئیس اندیشکده حکمرانی هوشمند خاطرنشان کرد: آنچه در توسعه افقی شهرها در نظر گرفته نمی‌شود این اصل مهم است که یک‌جانشینی به واسطه اراضی مرغوب کشاورزی و دسترسی آسان به منابع آبی به‌وجود آمد و این مهم دلیل بزرگ و بزرگ‌تر شدن اکثر روستاها و شهرها است. بنابراین به قطع یقین اراضی کشاورزی شهرهای بزرگ از کیفیت مناسبی جهت کشاورزی برخوردار بوده که سبب رغبت مردم برای زندگی در آن مکان بوده است.

مدنی در ادامه قوانین موجود در خصوص الحاق اراضی کشاورزی به بافت شهرها و روستاها را مخرب و فسادانگیز دانسته و تصریح کرد: بیشترین تخلف در حوزه الحاق اراضی به بافت شهری و روستایی از سوی شهرداری‌ها و دهیاری‌ها انجام می‌شود و مجلس شورای اسلامی باید در این حوزه ورود کرده و این قوانین را مورد بازنگری قرار دهد. در حال حاضر اختیارات بسیاری به مسؤولان محلی در خصوص الحاقات اراضی داده شده که منجر به پدیده «الحاقات ستاره‌دار» و رد و بند در خصوص چگونگی جای‌نمایی و الحاق اراضی به بافت شهری و روستایی شده است.

وی افزود: مطابق بررسی‌های میدانی و مطالعات انجام شده مشخص است که متأسفانه در این رابطه بنیاد مسکن انقلاب اسلامی نیز عملکرد پیشگیرانه خوبی نداشته است. مطابق تبصره ۳ از ماده ۲ قانون تعاریف محدوده و حریم شهر و روستا و همچنین ماده ۱۷ از اساس‌نامه بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و در برخی قوانین دیگر اختیارات ویژه‌ای در این رابطه به بنیاد واگذار شده که با خروجی قابل رؤیت و انتقادات رخ داده فعلی، تناسبی ندارد.

رئیس اندیشکده حکمرانی هوشمند ادامه داد: الحاقات ستاره‌دار به آن دسته از اراضی گفته می‌شود که در نقشه هادی شهرها و روستاها نیامده است و به صورت جداگانه توسط مسؤولان محلی پیشنهاد و اضافه می‌شود. هرچند ممکن است تمام الحاقات ستاره‌دار تخلف نباشد ولی آمار و مشاهدات نشان داده که بیشترین تخلفات در حوزه الحاقات اراضی از طریق الحاقات ستاره‌دار رخ می‌دهد. این در حالی است که وضعیت موجود اراضی کشاورزی و نیاز به توسعه پایدار غذایی کشور هیچ‌گونه تحمل‌پذیری را برنمی‌تابد و تاب و توان نابودی بیش از این را ندارد.

وی تصریح کرد: آنچه مسلم است اگر بین دو سیاست کلان، تقابل و تضادی ایجاد شود هیچ‌گاه نمی‌تواند کشور را به سمت استقلال همه‌جانبه سوق داد. نیاز روز افزون به مسکن و امنیت پایدار غذایی موضوعی نیست که بخواهیم با مقابل یکدیگر قرار دادن آنها یکی را نادیده بگیریم چرا که همان‌قدر که جامعه به خانه و مسکن نیاز دارد به مواد غذایی و خودکفایی در این زمینه هم نیازمند است. بنابراین حداقل انتظار از مجلس شورای اسلامی و برنامه هفتم توسعه ایجاد زمینه‌ای برای توسعه همه‌جانبه کشور است نه پرداخت یک‌جانبه به یک بعد از نیاز کشور، اگر قرار است توسعه پایداری محقق نشود شاید بهتر باشد وضعیت موجود حفظ شود چرا که بازگشت از یک برنامه به ومضر هزینه بسیار بالاتری از اجرای دیرتر برنامه‌ها و طرح‌های مفید دارد.

یادداشت

فرصت طلایی اشتغال زنان برای ایران

زنان، به‌عنوان نیمی از جمعیت کشور، می‌توانند نقش بسزایی در رشد و توسعه اقتصادی ایفا کنند. اما این ظرفیت بالقوه به دلایل مختلف در کشور به‌منصه ظهور نرسیده است. در یک‌سو، عوامل سمت عرضه نیروی کار به مشارکت اقتصادی پایین زنان منجر شده است. به این معنی که اصولا سهم زنانی که در دسترس رای‌دهندگان و تمایل دارند کار کنند زیاد نیست.

براساس گزارش مرکز آمار ایران، نرخ مشارکت زنان در سال ۱۴۰۱ بسیار کمتر از مردان و حدود ۳۴.۴ درصد بوده است (مقایسه شود با نرخ مشارکت مردان که بیشتر از ۸۸.۲ درصد است). این به آن معناست که متجاوز از ۱۶ درصد زنان در سن کار در دسترس‌های رایج این سال خارج از بازار کار و غیرفعال بوده‌اند، یعنی بیش از ۵.۲۷ میلیون نفر از زنان در سن کار در ایجاد ارزش افزوده در اقتصاد کشور مشارکت نداشته‌اند که در اصل، ظرفیت بالقوه‌ای برای ایجاد جهش در رشد اقتصادی محسوب می‌شوند.

در بین عوامل مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی که بر عرضه نیروی کار زنان اثر گذارند، می‌توان به نقش و وظایف تاریخی زنان در خانه و خانواده اشاره کرد. واقعیت این است که بدرغم تمام تغییر و تحولات در تقسیم کار بین اعضای خانواده، هنوز هم زنان در برآوردن وظایف خانوادگی دارای سهم نسبی هستند.

این مورد، به‌ویژه در نبود یا کمبود سازوکارهایی مانند مراقبت از کودکان در محل کار یا انجام امور به‌صورت دورکاری برای زنان شاغل، به‌ترتیبی عدم‌فعالیت در بیرون از خانه توسط زنان منجر می‌شود. نکته مهم دیگر دو سمت عرضه به کشش عرضه نیروی کار نسبت به دسته‌نمره برمی‌گردد. مطالعات مختلف نشان می‌دهند که کشش عرضه نیروی کار برای زنان بسیار بزرگ‌تر از مردان است. این نرخ برای زنان متاهل، به دلیل درآمدهای غیرکاری نظیر درآمد همسر، حتی بیشتر هم می‌شود. در کنار بودن کشش عرضه نیروی کار برای زنان حکایت از این دارد که به‌ازای تغییرات مشابه در سطح دستمزد، عرضه نیروی کار زنان بیشتر از مردان واکنش نشان می‌دهد.

یک دلیل این امر از آنجا ناشی می‌شود که عموما دستمزد زنان در ازای کارهای مساوی کمتر از مردان است.

گرچه بسیاری از مطالعات در حوزه توسعات دستمزدهای نسبی زنان و مردان نشان می‌دهند که شکاف دستمزدی میان مردان و زنان به دلیل بهبودهای قابل توجه در ویژگی‌های نیروی کار زنان -از جمله تحصیلات، مهارت و تجربه- در طول زمان کاهش یافته است، هنوز این شکاف در بسیاری از موارد وجود دارد و بعضا قابل ملاحظه است.

یک عامل مهم توضیح‌دهنده شکاف دستمزد جنسیتی به ارتقای شغلی مربوط می‌شود. هنوز هم ارتقای شغلی و مدیریتی برای زنان سخت‌تر است. براساس مطالعات احتمال اینکه یک مدیر زن به مدیر مرد تبدیل شود ۵۰ درصد کمتر از احتمال چنین رویدادی برای مدیران مرد است. افزون براین، مدیران زن نرخ خروج بالاتری نسبت به مردان دارند. بدیهی است که این عوامل به شکاف دستمزد جنسیتی منجر می‌شوند.

با این حال، به نظر می‌رسد تغییرات در ترکیب نیروی کار زنان به نفع نیروی کار تحصیل کرده و ماهر، همگرایی دستمزدهای زنان و مردان را سرعت بخشیده است.

افزایش سطح تحصیلات زنان، علاوه بر تاثیری که بر کاهش شکاف دستمزد جنسیتی داشته، بر تصمیم زنان برای مشارکت در اقتصاد نیز موثر بوده است. به‌طور ویژه اطلاعات مرکز آمار ایران نشان می‌دهد که نرخ مشارکت اقتصادی زنان با افزایش سطح تحصیلات به‌طور قابل ملاحظه‌ای افزایش می‌یابد، به‌طوری که این نرخ برای زنان با تحصیلات دارای مدرک کارشناسی ارشد و بالاتر به بیش از ۵۰ درصد می‌رسد (مقایسه شود با نرخ مشارکت کمتر از ۱۰ درصد برای زنان بی‌سواد یا دارای دیپلم).

بنابراین، به نظر می‌رسد افزایش تحصیلات با افزایش نرخ مشارکت زنان در اقتصاد در ارتباط باشد، اما این امر الزاما به معنای افزایش اشتغال زنان همگام با افزایش سطح تحصیلات نیست.

نباید از این حقیقت غافل شد که آنچه سطح اشتغال را تعیین می‌کند، تلاقی عرضه نیروی کار با تقاضا برای آن است که به‌ویژه در وضعیت کنونی کشور با چالش‌هایی جدی روبه‌روست. توضیح آنکه در سمت تقاضا وضعیت رکود اقتصادی و تنگناهای ناشی از تحریم‌ها دلایل مهمی برای ناتوانی بازار کار در جذب نیروی کار، اعم از زنان و مردان، به فرآیند تولید و ایجاد ارزش افزوده بوده‌اند و این ناتوانی به‌خصوص در مورد نیروی کار زنان چشمگیرتر بوده است.

به عبارت دیگر، در کنار عملکرد نه‌چندان موفق در ایجاد شغل به‌طور کلی در کشور، مطابق با مرکز آمار ایران (۱۴۰۲)، از همان مجموع مشاغل ایجادشده هم سهم اعظم اشتغال مربوط به نیروی کار مردان است (قریب به ۸۰ درصد مشاغل) کشور (مردان تشکیل می‌دهند)؛ یعنی در بخش تقاضای نیروی کار، از یک‌سو فرصت‌های شغلی کافی برای جذب نیروی کار وجود ندارد و از سوی دیگر، تقاضا عمدتا به اشتغال نیروی کار مرد منجر شده است. دراین‌راستا، یک عامل مهم که به بنگاه‌های اقتصادی، به‌ویژه در بخش خصوصی، برای برهیز از جذب نیروی کار زنان انگیزه می‌دهد وجود حمله‌های بنگاه‌های ویژه، خطر زنان، بدون مرتفع کردن سازوکارهای جبرانی مناسب برای بنگاه‌هاست.

توجه به روی دیگر ماجرا، یعنی نرخ بیکاری نیز، راوی حکایت مشابهی است. وجود نرخ‌های بیکاری بالا و مزمن در کشور و ناکافی بسیاری از افراد در یافتن شغل تنها زیادی از نیروی کار به‌خصوص زنان را مایوس و دلسرد کرده و در نتیجه، سبب خروج آنها از بازار کار و پیوستن به جمعیت غیرفعال شده است. نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ سال و بیشتر در سال ۱۴۰۱ حدود ۹ درصد اعلام شده که برای زنان و مردان به ترتیب ۱۵.۱ و ۷.۷ درصد بوده است.

این آمار به‌خوبی نشان می‌دهد از همان جمعیت محدود زنان که قادر و مایل به کار هستند درصد کمتری نسبت به مردان موفق به یافتن شغل می‌شوند. با درنظر گرفتن سطح تحصیلات، داده‌ها حاکی از آن هستند که نرخ بیکاری با افزایش سطح تحصیلات، به‌طور معمول افزایش می‌یابد (به‌عنوان نمونه، نرخ بیکاری برای زنان و مردان دارای مدرک کارشناسی به‌ترتیب نزدیک به ۲۵ و ۱۱ درصد است). دراین‌لحظه، کیفیت و نوع تحصیلات و تناسب آن با تقاضای نیروی کار توسط بنگاه‌ها اهمیت زیادی دارد. به‌عنوان مثال، داده‌ها نشان از این دارند که تقاضا برای نیروی کار زنان در بخش‌های سلامت و آموزش و تا حدودی بخش مالی و بیمه بیشتر است، زیرا سهم قابل‌توجهی از اشتغال در این بخش‌ها به زنان اختصاص دارد. دراین‌رو، افزایش سطح تحصیلات زنان در رشته‌های دیگر الزاما با افزایش اشتغال آنها همراه نیست، چون تقاضای محدودی برای آنها وجود دارد.

در مجموع، برآیند تقاضا و عرضه نیروی کار زنان سبب می‌شود که تعداد زیادی از جمعیت زنان در سن کار اشتغال نداشته باشند.

در حالی که در سال ۱۴۰۱، ۳ درصد از مردان ۱۵ ساله و بیشتر دارای اشتغال بوده‌اند، این رقم در بین زنان تنها ۱.۴ درصد بوده است (یعنی تنها ۳۶ میلیون نفر شاغل از ۳۱.۹ میلیون نفر زنان ۱۵ ساله و بیشتر). این امر گرچه نقطه ضعف مهمی در اقتصاد ایران است، اما می‌تواند به فرصت طلایی برای رشد اقتصادی تبدیل شود.

در سطح کلان، هرگونه بهبود در کمیت و کیفیت اشتغال زنان به رشد و توسعه اقتصادی کشور کمک خواهد کرد. در نگاه خرد نیز، این امر به ارتقای سطح درآمدی و افزایش رفاه خانوارها منجر می‌شود.

در این راستا، درنظر گرفتن افزایش هزینه‌های زندگی و ضرورت اشتغال زن و مرد در خانواده براهمیت‌تر می‌شود. به‌طور ویژه، بهبود وضعیت اشتغال برای زنان سرپرست خانوار مستقیما به افراد خانوار مرتبط است و می‌تواند به‌طور ویژه مشکلات در بین یک گروه آسیب‌پذیر جلوگیری کند و هم بار دولت را برای حمایت از این گروه کاهش دهد